

Naturskyddsföreningen
Bollnäs Hanebo Söderhamn Voxnadalen

Ge oss kraft
att förändra
Pg 90 1909-2

Kretsbladet

Sommar & Höst 2021

Ansvarig utgivare Stefan Persson.
Redaktionen har bestått av Stefan Persson och Per-Erik Modd.

Bidrag till Kretsbladet skickas till:
helsingebilder@live.se

Omslaget: Jagande Lappuggla, Söräng
Foto: Lars Söderholm, Alfa

Manusstopp för nästa Kretsblad är den 17 December

Tänk på att betala medlemsavgiften i tid annars blir ni inte med vid utskriften av adressetiketter och blir utan tidning.
Hör av dig vid adressändring!

Vill du aktivt delta i miljöarbetet där du bor och träffa nya människor som delar ditt intresse för natur och miljö.
Hör av dig till din lokala krets!

Naturskyddsföreningen Bollnäs

Ordf: Torbjörn Alsing, tel. 070-373 58 18
torbjorn.alsing@telia.com

Naturskyddsföreningen Hanebo

Ordf: Kent Westlund, tel. 070-350 19 92
kent.t.westlund@telia.com

Naturskyddsföreningen Söderhamn

Ordf: Christina Åström, 070-202 47 32
christina.astrom51@gmail.com.

Naturskyddsföreningen Voxnadalen

Ordf: Jennie Forsblom, 070-191 21 11
Jennie.forsblom@helsingenet.com

Naturskyddsföreningen Gävleborg

Ordf: Jenny Olsson, 070-292 16 36
jenny.olsson@naturskyddsforeningen.se

Naturnatten 5 Juni

Söderhamn Samling vid Ålsjöparkeringen kl 21. Vi startar med lite fågelskådning vid Ålsjön och åker sedan vidare. Ev avslutning med nattskärror i tallskogen en bit söder om Ålsjön. Tänk på att det kan bli kallt under natten. Varma kläder och ordentligt med fika. Kontakt: Christina Åström 070-202 47 32. Hans Berggren 073-059 03 63

Voxnadalen Här kommer information om årets Naturnatta på Voxnadalssidan. Vi samlas i Häsbo 5 juni, kl. 18.30 för att gå en 7,5 km slinga av Eggspåret. Var och en tar med egen matsäck och som skodon räcker det med kängor/skor. Vid Rv 50 1 km norr om Skålsjögården är det skyltat Sjösvedens Finnbygds museum samt gul skylt Häsbo 7. Upp till Häsbo är sedan en träskylt "Häsbo" till höger. Efter 300 m är man framme vid gamla vägkorset och kulturmarken, där vi parkerar. *Värdforeningen vill med tanke på pandemin inte rekommendera arrangerad samåkning.*
Kontakt: Maths Östberg 070-566 01 68

Vill du förnya din garderob miljösmart?

Helt gratis kan du nu gå med i en klädbytarväska och byta kläder med andra!

Vi har nu en klädbytesväska för vuxna och en för barn som kommer cirkulera mellan er som är med.

En väska är till för kläder i storleken ungefär 36-42 och den andra barnstorlekar. Du kan vara med i en eller båda.

Du som är med i en väska får den hem till dig, väljer vad du vill behålla, lägger ner "nya" kläder och lämnar vidare väskan till nästa person.

Du som är intresserad och vill vara med kontaktar Elisabeth Embretsen på Messenger.

Naturskyddsföreningen Bollnäs

Styrelsen: 2021

Ordförande:	Torbjörn Alsing torbjorn.alsing@telia.com	0278-300 19 070-373 58 18
Vice ordförande	Leif Modéer leif.modeer@telia.com	0278-66 50 87
Sekreterare:	Per-Erik Modd pemodd@telia.com	0278-260 89 073-055 31 90
Kassör:	Åke Kvik ake.kvik@akekvick.se	070-823 76 64
Ledamöter:	Ann Elisabeth Malmberg noufarnos.vallsta@gmail.com	070-256 52 03
	Johnny Malmberg lj.malmberg@gmail.com	073-366 63 13
	Monica Svensson monica@svamp.se	073-539 16 31
	Kjell Trosell kjell.kurt.trosell@regiongavleborg.se	070-650 76 14
Suppleanter:	Cecilia Fredriksson boomster.cecilia@gmail.com	070-614 74 02
	Petra Hagelin p_hagelin@hotmail.com	070-578 04 55
	Susanne Olsson susanneolsson66@gmail.com	070-253 43 43
	Katarina Helgh nimhla@icloud.com	073-502 19 00

www.bollnas.naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen Hanebo

Styrelsen 2021

Ett Corona anpassat årsmötet ägde rum den 15 april 2021 i Lötens skola.

Ordförande	Kent Westlund kent.t.westlund@telia.com	070 3501992
Vise ordförande	Vakant	
Sekreterare	Mona Hjorth	0702666691
Kassör	Mona Fogeby mail@halsingeekonomi.se	0278 650999
Ledamöter	Lena Eriksson eriks439@gmail.com	0709809200
	Tord Hedberg tord.hedberg@helsingenet.com	0727148166
Suppleant	Hugo Forsberg hugo.forsberg40@gmail.com	0705254462
Valberedning	Gunnar Andersson	0278 657031

www.hanebo.naturskyddsforeningen.se

Söderhamns Naturskyddsförening

Styrelsen 2021

Ordförande: Christina Åström 0270-28 61 51
070-202 47 32

Vice ordförande: Hans Berggren 0270-28 60 98
073-059 03 63

Sekreterare: Ulrika Hännestrand 0270-175 09
076-806 25 20

Kassör: Åsa Lang 072-200 31 61
076-839 34 80

Ledamöter: Alf Pallin 070-247 44 20

Erika Klang-Westin 0270-302 30
073-274 62 18

Lena Nordström 070-327 44 47

Gunnar Andersson 070-6514017

Amanda Öhr 073-6320955

Handla miljövänligt-ansvarig: Ulrika Hännestrand

Valberedning: Hans-Jörgen Alsing 073-048 01 16

Erna-Britt Nordström 070-3950127

Ni kan komma i kontakt med föreningen via mail:
naturskyddsforeningen@soderhamn.se

www.soderhamn.naturskyddsforeningen.se

Voxnadalens Naturskyddsförening

Styrelsen 2021

Ordförande:	Jennie Forsblom, Edsbyn jennie.forsblom@helsingenet.com	070-191 21 11
Vice Ordf.	Anita Olsson, Alfta signeanita@gmail.com	070-33 743 07
Sekreterare:	Henrik Skogens, Älvkarhed henrik.josefsson@telia.com	070-299 32 22
Kassör:	Johnny Eng , Edsbyn johnny.eng@helsingenet.com	072-200 80 46
Ledamöter:	Maths Östberg, Alfta finnskogsmuseet@swipnet.se	0271-101 68 070-566 01 68
	Solveig Landar, Edsbyn Solveig.landar@helsingenet.com	070-191 22 75
Ersättare:	Johan Olanders, Edsbyn	
Valberedning:	Hans Jonsson hansbjonsson@telia.com	0271-266 68 070-367 27 09
	Olle Berglund Olle.berglund@ovanaker.se	0720 89 817
Revisorer:	Lennart Eriksson Inga-Lill Embretsen	070-371 98 37 070-354 78 67

Aktiviteter

Sommar höst 2021, Söderhamn

För information.

För information om aktiviteter som kan beslutas med kortare varsel titta i Gävle-Dala Natur som kommer inbladat i tidningen Sveriges Natur. Du kan få information direkt i din mejlbox om du meddelar din aktuella adress till Naturskyddsföreningens riksorganisation medlem@naturskyddsforeningen.se. Det är flera medlemmar som har inaktuella adresser i riksorganisationens adressregister.

Du som har facebook kan också hämta information på vår sida där. Sök på Naturskyddsföreningen Söderhamn.

Info finns även på hemsidan <https://soderhamn.naturskyddsforeningen.se/>

FREDAG 11/6

Bollnäs

NATURNATT MED NATTFJÄRILAR

Vi tittar på nattinsekter och med hjälp av lampor lockar vi till oss insekterna. Samling kl. **20.30 på parkeringen vid Bollnäs simhall. Inställt vid regnväder!**

Kontakt: Kjell Trosell, tel. 070 650 76 14 eller Per-Erik tel. 073 055 31 90

SÖNDAG 13/6

Hanebo

UTFLYYKT TILL BJÖRNBETTET

Björnbettet är en naturskog och nyckelbiotop efter Hammarsbovägen. Vi träffas vid ICA-parkeringen kl. 09:00. Glöm inte fikat!

Kent 0703501992

LÖRDAG 19/6

Söderhamn

BOTANISK VANDRING I LINNÉS ÅNDA, KUNGS- GÅRDEN I NORRALA, SÖDERHAMN

År 1732 genomförde Carl von Linné sin lappländska resa och passerade då Kungsgården i Söderhamn. Vi kommer att uppmärksamma detta med en vandring i centrala delarna av Kungsgården där det finns lite fina miljöer att upptäcka. Samling Kungsgårdens pizzeria kl 10:00.

Kontakt: Christina Åström 070-202 47 32. Hans Berggren 073-059 03 63 eller Gunilla Häggbom, Norrala Hembygdsförening, 070-580 67 50.

SÖNDAG 11/7

Bollnäs

FJÄRILAR VID FLOTTARLEDEN

Vi går en bit efter Flottarleden i Söräng och tittar på fjärilar med Kjell Trosell. **Inställt vid regnväder!** Samling kl. **10.00 på parkeringen vid Bollnäs simhall.** Kontakt: Kjell tel. 070 650 76 14. Per-Erik 073 055 31 90.

Aktiviteter

LÖRDAG 7/8

Söderhamn

RÄFSNING AV ÄNG VID FÄBOD I ÄLGNÄS

Carin Gisslén Schönning bjuder in till räfsning av slagen växtlighet vid sin fäbod i Älgnäs. Slagningen står hon själv för. Fäboden ligger vackert vid Tönnångersjön. En och annan rar växt kan påträffas på markerna. Medtag fika och kratta. Samling kl 10 vid fäboden alternativt gemensam samling vid resecentrum övre långtidsparkeringen kl 9:30. Ta med fika och räfsa. Anmälan till Carin 070-398 37 83 eller Christina Åström 070-202 7 32.

SÖNDAG 8/8

Bollnäs

SLÅTTER VID BLIXTS

Välkommen till vår slåtter vid Blixts i Nordsjö utanför Vallsta. Vi börjar **kl. 08.00** på morgonen. Medtag egna liar och räfsor om ni har, annars finns det räfsor att låna. Även om vi bjuder på lättare förtäring så ta med egen Matsäck. Är du osäker på vägen ring Per-Erik, tel.0278-260 89, 073 055 31 90.

SÖNDAG 8/8

Hanebo

ÄNGSSLÅTTER I STUGUBACKEN

Slåttern börjar vid **8-tiden** på morgonen. Du är välkommen när det passar dig och jobbar så länge du har tid och ork. Ta med mugg för NF Hanebo bjuder på kaffe, te, saft och smörgåsar som tack för hjälpen.

Ta gärna med något i slåttersammanhang användbart redskap. Slåttern kan ställas in pga. rådande omständigheter!
Kent tel. 070 3501992 svarar på frågor om slåttern.

SÖNDAG 8/8

Hanebo

ÄNGSSLÅTTER I STUGUBACKEN

Slåttern börjar vid **8-tiden** på morgonen. Du är välkommen när det passar dig och jobbar så länge du har tid och ork. Ta med mugg för NF Hanebo bjuder på kaffe, te, saft och smörgåsar som tack för hjälpen.

Ta gärna med något i slåttersammanhang användbart redskap. Slåttern kan ställas in pga. rådande omständigheter!
Kent tel. 070 3501992 svarar på frågor om slåttern.

SÖNDAG 5/9

Söderhamn

SVAMPUTFLYKT PÅ SVAMPENS DAG

Samling kl 10 på övre långtidsparkeringen vid Resecentrum. Ta med svampkorg och matsäck för dagen. Kontakt Christina Åström 070-202 47 32. Hans Berggren 073-059 03 63

LÖRDAG 25/9

Bollnäs

SVAMPUTFLYKT

Vi följer med svampexperten Monika Svensson ut i skogen och lär oss känna igen vanliga och ovanliga svampar. Samling **kl. 10.00 på parkeringen vid träslottet i Arbrå**. Medtag fika!
Kontakt. Monica, 073 539 16 31 eller Per-Erik 073 055 31 90.

Aktiviteter

PÅ GÅNG I VOXNADALEN

- ◆ En naturvandring eller ätbart från naturens skaffereri i Augusti.
- ◆ Svamputflykt 5/9 mer info senare.
- ◆ Föreläsningkväll om energislag i November.
- ◆ **Hitta ut** En aktivitet som pågår under sommarhalvåret. Föreningen medverkar med en checkpoint efter gamla landsvägen där vi har en informationsskylt.
- ◆ **MILJÖVÄNLIGA VECKAN V.40** Vi planerar för en föreläsning/aktivitet med återbruk som tema.
Se närmare i våra digitala medier samt GD-natur.
Kontakt: Jennie Forsblom 070-191 21 11.

"Styrelsen vill gärna ha in förslag på utflyktsmål och aktiviteter som ni medlemmar vill att vi ska göra inom föreningen!

Hör av dig!

Se kontaktuppgifter på sid 7."

"Vill du ha information till din mejladress?
Anmäl den till jennie.forsblom@helsingenet.com så kan du få mer uppdaterad information mellan utskicken av Kretsbladet."

Läsarbilder

En brunbjörn som fångats på bild av Lars Söderholm, Alfta

En vårbild tagen av Johnny Eng, Edsbyn.

Voxnadalens NF delar ut gratis holkar. Hör av er till föreningen om ni vill ha en!

Skicka gärna in bilder och reportage från utflykter tex. Som vi kan ha med i tidningen!

Varför dör bina?

Bidöden är en fråga som oroar. Men vad finns det egentligen för orsaker, naturliga och onaturliga, till att bina dör?

Matbrist

Matbristen är ett stort problem för dagens bin. Förr fanns det gott om ängar med en stor mångfald av blommande växter. I takt med att jordbruket förändrats täcks i dag stora områden istället av åkrar eller skogsplanteringar. Och när betesmarkerna blivit färre växer de öppna landskapen igen. De få grödor som blommar, till exempel rapsen, gör det bara under en kort period.

Vildbin är petiga med maten och kan ofta bara äta från ett fåtal blommande växter. De är inte heller duktiga på att flyga långa sträckor och är det för långt till maten kan bina helt enkelt inte överleva.

Honungsbiet kan flyga längre och äta från de flesta blommande växter, så de också lider av matbristen även om de är mindre sårbara än sina vilda släktingar. Biodlarna kan dock även flytta kuporna till nya platser om maten tagit slut.

Bostadsbrist

Dagens vildbin har antagligen svårt att hitta någonstans att bo. När gräsmarker inte längre tas om hand av bete eller slåtter växer markerna igen. Då försvinner blommor och vegetation som marklevande vildbin använder för att bygga sina bon. Andra arter bygger bon i håligheter i döda trädstammar, ihåliga kvistar och likande. När skogen rensas på gamla, döda, trädstammar försvinner deras boplatser.

Giftiga bekämpningsmedel

Den ökande användningen av kemiska bekämpningsmedel är ett stort hot mot bina. Humlor och honungsbin tar med sig eventuella gifter in till sin koloni, där giftet koncentreras i den mat som larverna matas med. Bina kan även få i sig bekämpningsmedel via vattnet de dricker eller från dagg på besprutade växter. I en undersökning av bivaxkakor i Tyskland hittades till exempel rester från 55 olika bekämpningsmedel.

Kemiska bekämpningsmedel påverkar bin antingen genom att döda dem eller genom att försvaga dem på olika sätt. Även om giftet inte dödar biet direkt kan det ha negativa effekter på larvernas utveckling och arbetarnas förmåga att hitta och samla pollen och nektar. I många fall är vilda bin känsligare än honungsbin för gifter. Det kan bland annat bero på att vilda bin ofta är mindre och att koncentrationen av gifter i biet därför blir högre av samma mängd gift.

Ett bekämpningsmedel som används flitigt globalt är neonikotinoider, det används bland annat för att behandla raspfrön mot insektsangrepp, vilket sker innan sådd. Studier har visat att pollinatörer och bisamhällen har svårare att överleva när de utsätts för neonikotinoider under en längre period. Om bin får i sig höga doser av dessa ämnen kan de drabbas av kramper och i värsta fall blir de paralyserade och dör. Neonikotinoider kan också påverka binas flygmönster och orienteringsförmåga vilket gör att de kan få svårt att hitta hem igen.

Läs mer på: www.naturskyddsforeningen.se/varfor-dor-bina

Bollnäs Fågelklubb

Naturen är fortfarande öppen!

Information om Coronaviruset och fågelskådning/aktiviteter.

- Vi ber alla som vistas i naturen, med eller utan kikare att visa hänsyn och ta ett personligt ansvar.
- Om du är det minsta tveksam, uppvisar milda symtom och ska på en aktivitet ber vi dig att komma en annan dag. Den som är sjuk håller sig givetvis hemma.
- Tillhör du en riskgrupp eller på annat sätt bör vara extra försiktig: avstå från att vistas tillsammans med andra fågelskådare.
- Tvätta händerna och om det erbjuds handsprit, använd det.
- Håll avstånd till andra även när du är utomhus, ca 2 meter, ungefär som vingspannet på havsörn.
- Dela inte kikare med andra.
- Nys eller hosta i armvecket.
- Begränsa samåkning i bil till personer som du ändå träffar, exempelvis familjemedlemmar.

Vissa av våra planerade evenemang kan komma att ställas in!

Om du undrar om något har blivit inställt kontakta: Per-Erik, 073 055 31 90.

Bollnäs Fågelklubb

Program 2021

Stenö

Tisdag 10 Augusti. Vi spanar efter fågel vid **Stenö kl. 18.00** tillsammans med Söderhamns Fågelklubb. Samling vid **Circle K i Bollnäs kl. 17.00** Per-Erik.073-055 31 90.

Ringmärkning

Lördag 28 Augusti. Ringmärkning vid Granskärs våtmark Söderhamn tillsammans med Söderhamns Fågelklubb. Ringmärkningen pågår mellan 06.00 – 10.00.
Samling vid **Circle K i Bollnäs kl. 06.00** Per-Erik. 073-055 31 90

Ugglor

Fredag 10 september. Ringmärkning av sparv och pärluggla
Samling vid **Circle K i Bollnäs kl. 19.00**
Per-Erik. 073-055 31 90 eller Stefan 070-342 64 63.

Rovfågelspaning vid Sässmanområdet

Söndag 19 September. Samling vid **Knåda Sport i Ovanåker kl. 09.00.**
Samling vid **Circle K i Bollnäs kl. 08.25.** Per-Erik 073-055 31 90.
Samarrangemang med Naturskyddsföreningen Voxnadalen.
Ledare. Anders Delander 073-067 97 87.

Lavskrika

Söndag 3 oktober. Vi spanar efter Lavskrika vid Acktjärbo.
Samling vid **Circle K i Bollnäs kl. 08.30** eller vid **Acktjärbo kl. 09.00**
Ledare. Carl-Erik Zetterlund och Åke Englund.
Per-Erik. 073-055 31 90.

www.bollnasfagel.se

B SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÈ

Avsändare/inlämnare/returadress
Postmästaren i Hälsingland AB
Odengatan 4
821 43 Bollnäs

---

mycket mer att längta till.....

Ett urval av våra cirklar

- * **Ekologisk fiskevård**
- * **Släktforskning**
- * **Musikgrupper**
- * **Spela in i vår studio**
- * **Café Planet**
- * **Jägarskolan, Traditionell**
- * **Jägarskolan, Intensiv**
- * **Måla**
- * **Ekologisk odling**
- * **Hundcirklar med brukshund klubben och kennelklubben**
- * **Kamratcirkel eget intresse/ämne**
- * **Förarbevis terränghjuling & snöskoter (Ljusdal)**

Läs mer om våra cirklar och arrangemang på vår hemsida

www.studieframjandet.se/halsingland

Kontakta oss för upplysningar och anmälan.

Tel 0278-24070, bollnas@studieframjandet.se